

היועץ המשפטי לממשלה

ירושלים, י"א אייר התשפ"א
23 אפריל 2021

לכבוד
רב-גונדר קטי פרי,
נציבת בתי הסוהר

שלום רב,

הנדון: אי הבאת עצורים תושבי איו"ש וחבל עזה שאינם חבי בידוד לדיוני מעצר בבית המשפט בניגוד לדין

הובא לידיעתי על ידי הסניגור הציבורי הארצי כי אתמול והיום לא הובאו לבית המשפט עצורים תושבי איו"ש וחבל עזה לדיון המעצר בעניינם, וזאת בניגוד לדין.

כתוצאה מכך, במספר מקרים, שיחרר בית המשפט את העצור על אף קיומה של עילת מעצר.

מהחלטות בתי המשפט שהועברו לעיוני עולה כי על פי הנחיית נציבות שירות בתי הסוהר לא יובאו לדיוני בית משפט עצורים תושבי איו"ש וחבל עזה ותתאפשר השתתפותם בהיוועדות חזותית.

כך, למשל, בדיון שהתקיים היום, 23.4.2021 בית משפט שלום בפתח תקוה בתיק מ"י-94146-04-21, הובאו מפי קצין שב"ס דברים אלה:

"אתמול התקבלה החלטה על ידי ראש האגף האסיר [כך במקור] לדיוני VC לתושבי השטחים מהסיבה שהם אינם מחוסנים ויש את החשש לסיכון של שאר האסירים בבית סוהר העלולים להדבק בקורונה. ההחלטה היא בכלל בתי הסוהר".

באותו דיון בית המשפט הורה על שחוררו של עצור החשוד בעבירה של כניסה לישראל שלא כדין.

בדיון מהיום בבית משפט השלום בתל אביב – יפו, הובאו מפי נציג שב"ס הדברים הבאים:

היועץ המשפטי לממשלה

"לשאלת בית משפט מדוע לא הובאו החשודים, מאחר ומדובר בעצורי שב"חים לא מחוסנים שרות בתי הסוהר לא מאפשר הכנסת שבחים לבית משפט. לשאלת בית משפט העצור השב"ח שהיה בדיון הקודם הובא על ידי משטרת ישראל. שב"ס לא לוקח סיכון ואנו קיבלנו הנחיה לא להביא אותם. את ההנחיה קיבלנו מנציבות שב"ס מאחר ויש סכנה של הדבקה ואין השגחה בשטחים."

מצ"ב מספר החלטות מהיום המתייחסות לאי הבאת עצור לדיון המעצר.

ככל שניתנה הנחיית נציבות שב"ס שלא להביא עצורים לדיונים כאמור, לא קדמה לה היוועצות עם גורמי הייעוץ המשפטי והיא אף מנוגדת להנחיות שהועברו אליכם השבוע מהמחלקה למשפט פלילי ביעוץ וחקיקה מטעמי, עוד בטרם פקעה ההכרזה על הגבלה חלקית בשל אי מינוי שר משפטים.

לפי סעיף 16(2) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: **חוק המעצרים**) דיון מעצר יתקיים בפני החשוד "אלא אם נוכח השופט על יסוד חוות דעת של רופא, שאין החשוד מסוגל להשתתף בדיון מפאת מצב בריאותו".

לפיכך, כפי שהובהר לכם, ניתן לפרש את הסעיף כחל גם בסיטואציה הייחודית של עצור החב בבידוד לפי הוראות צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראות שונות) (הוראת שעה), תש"ף-2020 (להלן: **הצו**). זאת שכן, הבאתו של עצור כזה לדיון בבית המשפט משמעותה היא הפרת צו הבידוד, כמו גם העמדת אחרים בסכנת הידבקות ודומה כי בשל ייחודיות המקרה והסיטואציה החריגה שבה לא תחודש ההכרזה ואין הסדר חוקי חלופי בתוקף, לא יהיה בכך משום הרחבה יתירה של החריג הקבוע בסעיף האמור. עוד הובהר לכם, כי נדרש אישור פרטני מטעם רופא בדבר הימצאותו של העצור בבידוד באופן שלא מאפשר לו להתייצב בבית המשפט.

פרשנות זו יפה רק ביחס לעצור שהוא "**אדם המצוי בידוד**" כהגדרתו בצו:

"(1) חוזר;

(2) מי שהיה במגע הדוק עם חולה;

(3) מי שרופא קבע לגביו כי היה במגע הדוק עם חולה ב-14 הימים האחרונים;

(4) מי שקיבל ממצא חיובי ל-nCoV בבדיקת קורונה מיידית;"

ודוק: הצו מחריג במפורש מחובת הבידוד של חוזרים מחו"ל את תושבי אי"ש וחבל עזה (ר' לעניין זה הגדרת "חוזר").

היועץ המשפטי לממשלה

החלטת שב"ס שלא להביא עצורים תושבי איז"ש וחבל עזה לדיון מעצרם בבית המשפט, באופן גורף, חורגת, אפוא, מגדר הוראות סעיף 16(2) לחוק המעצרים ונעדרת בסיס חוקי.

כל עוד לא נחתמה הכרזה לפי חוק קיום דיונים בהיוועדות חזותית בהשתתפות עצורים, אסירים וכלואים בתקופת התפשטות נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020, יש להביא את כל העצורים, פיזית, לדיונים בבית המשפט, למעט מי שאינו מסוגל להשתתף בדיון מפאת מצב בריאותו, אז נדרשת חוות דעת רפואית פרטנית. לעניין מגפת הקורונה, כאמור, ניתן לנקוט בפרשנות גם מי שמצוי בבידוד כהגדרתו בצו, וניתנה לגביו חוות דעת של רופא, והכל כמובן בכפוף להחלטות של בית המשפט בכל מקרה ומקרה.

לסיכום הדברים, הנחיית נציבות שב"ס המתוארת לעיל, נעדרת בסיס חוקי, נעשתה ללא ליווי של הייעוץ משפטי, ומנוגדת להנחיה מפורשת שהועברה לשב"ס מטעמי. חומרת הדברים ברורה, בפרט שעה שאנו עוסקים בזכויות יסוד של עצורים.

אינני מקל ראש כמובן בסכנות נגיף הקורונה, אולם כפי שחזרתי והנחיתי במגוון רחב של הקשרים וכפי שחזר ופסק בית המשפט העליון, המאבק בנגיף הקורונה איננו מצדיק בשום פנים ואופן פעולה שלטונית שלא כדין או פגיעה בזכויות שלא כדין בזכויות אדם.

נוכח האמור, יש לבטל את הנחיית נציבות שב"ס האמורה ללא דיחוי ולהנחות את הגורמים הרלוונטיים כי כל עוד לא חודשה ההכרזה, יש לפעול להבאתם של כלל העצורים לדיונים בבית המשפט בהתאם למפורט לעיל.

בברכה
אביחי מנדלבליט

העתק:

רב-ניצב יעקב שבתאי, מפכ"ל משטרת ישראל
כ"י השופט יגאל מרזל, מנהל בתי המשפט
עו"ד עמית איסמן, מ"מ פרקליט המדינה
עו"ד רז נזרי, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי חוקתי)
עו"ד עמית מררי, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט פלילי)
עו"ד אורי שוורץ, היועץ המשפטי למשרד הבריאות
עו"ד אריאל סיזל, היועץ המשפטי (בפועל) למשרד לביטחון הפנים
תת-ניצב עו"ד דדו זמיר, ראש חטיבת התביעות, משטרת ישראל
תת-ניצב אילת אלישר, היועצת המשפטית למשטרת ישראל
עו"ד שלמה (מומי) למברגר, המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים)
תת-גונדר עו"ד יוכי גנסיין, היועצת המשפטית לשירות בתי הסוהר